

ΑΣΚΗΣΗ 3.Π

Προσδιορισμός της επιτάχυνσης της βαρύτητας με τη μέθοδο της ελεύθερης πτώσης

1 Η πειραματική διάταξη

Στο σχήμα φαίνεται η διάταξη που χρησιμοποιούμε. Μια μικρή χαλύβδινη σφαίρα πέφτει ελεύθερα, περνάει από τη φωτοπύλη Φ1 με ταχύτητα v_1 και μετά χρόνο t φτάνει στη Φ2 με ταχύτητα v_2 . Έχουμε

$$v_2 = v_1 + gt \text{ και}$$

$$v_1 = \sqrt{2gS_1}, \quad v_2 = \sqrt{2gS_2} \text{ οπότε:}$$

$$\sqrt{2gS_2} - \sqrt{2gS_1} = gt.$$

Από την τελευταία σχέση βρίσκουμε:

$$g = \frac{2}{t^2} (\sqrt{S_2} - \sqrt{S_1})^2. \quad (1)$$

Στο πείραμα τα S_1 , S_2 και t μετρώνται και από την (1) βρίσκουμε το g . Τέλος η (1) γράφεται και ως

$$2(\sqrt{S_2} - \sqrt{S_1})^2 = t^2 g, \quad (2)$$

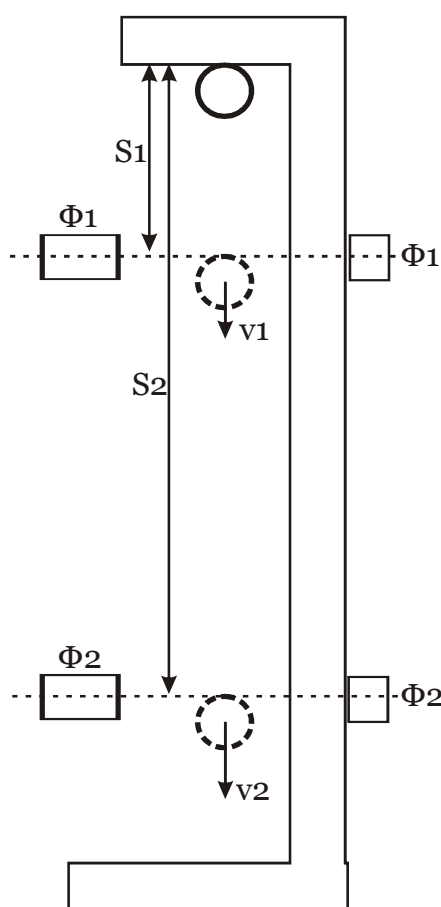
κατάλληλη για τη γραφική παράσταση.

Παρατηρήσεις για την εκτέλεση της άσκησης.

- Η σφαίρα κρατείται στο ανώτερο σημείο και αφήνεται απότομα, ώστε να εξασφαλίσουμε μηδενική αρχική ταχύτητα. Κάθε πτώση επαναλαμβάνεται μερικές φορές ώστε να σταθεροποιηθεί, κατά το δυνατό, η ένδειξη του χρονομέτρου.
- Το πλάτος που έχουν τα στελέχη των φωτοπυλών είναι 1,5cm και οι πομπός και δέκτης είναι ακριβώς κεντραρισμένοι στα στελέχη των φωτοπυλών. Αυτό διευκολύνει την μέτρηση των S_1 και S_2 .
- Τέλος, χρειάζεται προσεκτική μέτρηση του εκάστοτε S_1 . Για ικανοποιητικά αποτελέσματα απαιτείται ακρίβεια μισού mm ή μεγαλύτερη.

2 Σφάλματα

Το σφάλμα στη μέτρηση του g προέρχεται από τα επί μέρους σφάλματα. Το ψηφιακό χρονόμετρο μετρά το χρόνο t με τρία σημαντικά ψηφία. Για τη μέτρηση των S_1 και S_2

εκτιμούμε το σφάλμα $\delta S/S \cong 1\%$. Το σφάλμα μειώνεται όταν το S_1 είναι αρκετά μικρότερο του S_2 . Μια ικανοποιητική εκτίμηση του σφάλματος είναι:

$$\delta g / g \cong 3\% .$$

3 Ενδεικτικές μετρήσεις, εξαγόμενα

t s	S1 cm	S2 cm	g cm/s ²
0,1038	7,70	26,3	976,99
0,0897	9,60	26,3	978,25
0,0846	10,30	26,3	984,30
0,0762	11,65	26,3	971,67
0,0681	12,90	26,3	978,59
0,0619	14,00	26,3	965,99
0,0572	14,75	26,3	976,57
gmέσο=976,04 cm/s²			

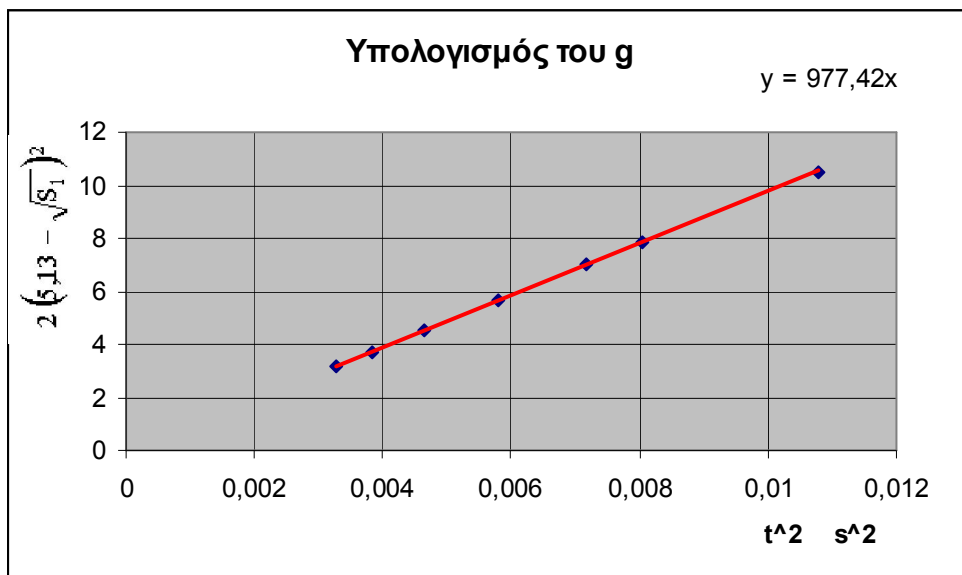
Στον πίνακα φαίνονται ενδεικτικές τιμές του πειράματος. Στην τρίτη στήλη φαίνεται η τιμή του g όπως προκύπτει από τον τύπο (1), με χρήση του EXCELL.

4 Η γραφική παράσταση

Αντικατάσταση της σταθερής τιμής $S_2 = 26,3\text{cm}$ στη (2) δίνει

$$2(5,13 - \sqrt{S_1})^2 = t^2 g$$

Παρακάτω φαίνεται η χάραξη της ευθείας $2(5,13 - \sqrt{S_1})^2 = f(t^2)$.

Η κλίση της ευθείας μας δίνει το g. Με το EXCELL υπολογίζεται $g=977,42 \text{ cm/s}^2$. Άρα

$$g = (980 \pm 30) \text{ cm/s}^2$$